

vestlandsindeks™

KVARTALSVIS FORVENTNINGSSINDEKS FOR VESTLANDSK NÆRINGS LIV

Er vekst- toppen nådd?

FULL SYSSELSETTING

Ikke siden 2013 har det vært vanskeligere å få tak i kvalifisert arbeidskraft.

LØNNSOMHETEN FALLER

Vestlandsbedriftene merker økte lønnskostnader.

HØY, MEN IKKE HØYERE OPTIMISME

Fortsatt høy optimisme blant vestlandsbedrifter, men er veksten forbi toppen?

Fakta om Vestlandsindeks

Vestlandsindeks er en kvartalsvis temperaturmåler for næringslivet på Vestlandet utarbeidet av Sparebanken Vest i samarbeid med Respons Analyse, og ble første gang presentert februar 2012. Dette er den 30. utgaven av Vestlandsindeks, og undersøkelsen ble gjennomført blant 700 bedrifter i perioden 6. - 21. mai 2019.

Bedriftene er tilfeldig utvalgt med to eller flere ansatte, fordelt på 200 bedrifter i Rogaland, Hordaland og Møre og Romsdal og 100 i Sogn og Fjordane. Respondentene blir spurt om viktige indikatorer som blant annet etterspørsel, sysselsetting, investering og markedsutsikter de tre foregående månedene og

hvordan de forventer at utviklingen skal bli neste halvår. Vestlandsindeks kan være mellom 0 og 100. Et tall over 50 indikerer at bedriftene har et positivt syn på den økonomiske situasjonen og utviklingen, mens et tall under 50 indikerer pessimisme. For andre kvartal 2019 viser Vestlandsindeks en resultatindeks på 61,8 og en forventningsindeks på 65,3. Resultatindeksen viser bedriftenes opplevelse av markedssituasjonen de siste tre måneder mens forventningsindeksen viser bedriftenes forventninger til markedssituasjonen de neste seks måneder. Tilsvarende tall for andre kvartal 2018 var 64 og 65,9.

Er vekst- toppen nådd?

Vestlandsindeks 2/2019 viser at signalene fra tidligere vestlandsindekser om en noe lavere veksttakt i vestlandsøkonomien har realisert seg. De siste tre kvartaler har resultatindeksen stabilisert seg på et nivå rundt 62. På tross av en moderat nedgang i resultatindeksen for inneværende kvartal ligger indeksen fremdeles høyere enn gjennomsnittet for de siste sju årene. Forventningsindeksen har tidligere vist seg å være en god ledende indikator for utviklingen i resultatindeksen, og legger vi siste kvartals utvikling i indeksen til grunn, tyder det fortsatt på at 2019 vil bli et godt år for vestlandsbedriftene. Forventningsindeksen er over gjennomsnittet for de siste sju årene. Særlig forventninger om bedret etterspørsel og lønnsomhet bidrar til den økte optimismen. Selv om optimismen er høy blant Vestlandsbedrifter, ser det ut til at veksttoppen er nådd for denne gang.

Gjennom det siste året har vi observert en utflating i resultatindeksens underindeks for sysselsetting. Dette underbygger prognosene fra tidligere Vestlandsindekser om at vi har full sysselsetting på Vestlandet. Det har

ikke vært mer krevende å få tak i kvalifisert arbeidskraft siden 2013 melder Vestlandets bedriftsledere. Økende etterspørsel etter arbeidskraft i et arbeidsmarked som ser ut til å være forbi full sysselsetting bidrar til økt lønnsvekst.

Over halvparten av Vestlandsbedriftene melder at veksten i lønnskostnader er den viktigste kostnads-komponenten som vil øke framover. Et allerede stramt arbeidsmarked, presser lønningene opp. Samtidig ser vi også at bedrifter med tilknytning til olje- og gassrelatert virksomhet melder om lavere veksttakt. Både at veksttoppen ser ut til å være nådd og at lønnsveksten tiltar, bidrar til forventninger om lavere vekst i lønnsomheten blant Vestlandsbedriftene.

Vestlandsindeks 2/2019*

* Forventningsindeksen er skjøvet to kvartaler fram for bedre illustrere sammenhengen mellom Vestlandsbedriftenes opplevelse av markedsituasjonen de siste tre måneder og forventninger til markedsituasjonen de neste seks måneder. Historisk har Forventningsindeksen vært en god ledende indikator for Resultatindeksen.

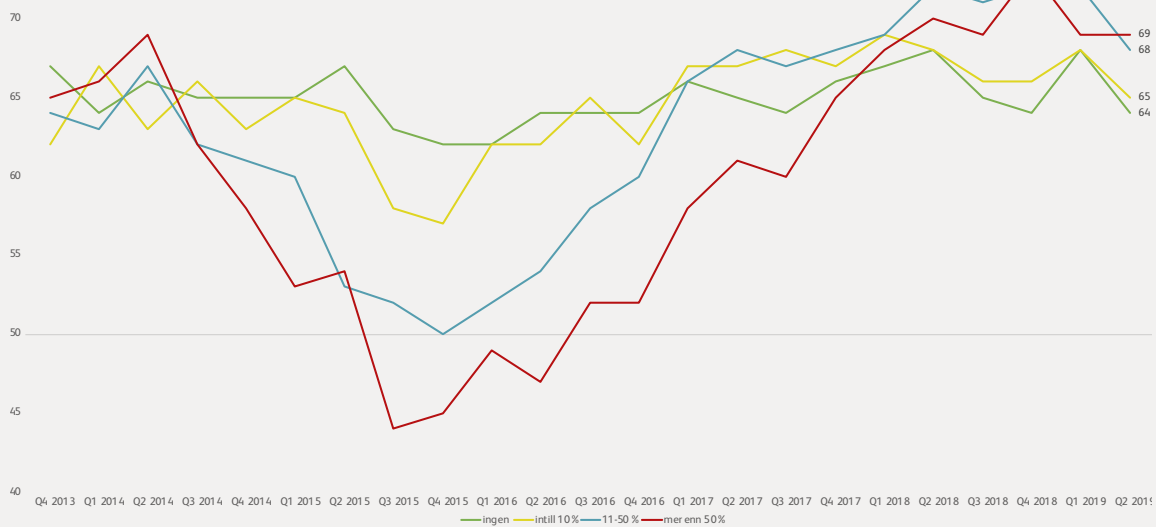
Resultat- og forventningsindeks

Resultatindeksen viser hvordan bedriftene på Vestlandet har opplevd den økonomiske situasjonen de siste tre måneder. I Vestlandsindeks 2/2019 går resultatindeksen marginalt tilbake til 61,8, mot 62,5 i første kvartal 2019. Ser vi på utviklingen de siste fire kvartaler under ett, har resultatindeksen stabilisert seg på et nivå rundt 62,5. Dette indikerer en sunn vestlandsøkonomi med stabil vekst og gode resultater. På bransjenivå trekker «Shipping, transport og lagring» samt «industri, kraft og oljeutvikling» resultatindeksen opp, men moderat nedgang i resultatindeksen for de andre næringsgruppene i utvalget bidrar til å trekke den totale resultatindeksen ned. Resultatindeksens underindekser for etterspørsel og lønnsomhet bidrar til å trekke resultatindeksen ned.

Forventningsindeksen viser hvilke forventninger vestlandsbedriftene har for den økonomiske situasjonen de neste seks måneder. I Vestlandsindeks 2/2019 faller forventningsindeksen tilbake etter oppgangen fra forrige runde, og går ned til 65,3, fra 68,5 ved forrige kvartals måling. Selv med denne nedgangen er forventningsindeksen fortsatt over sitt historiske gjennomsnitt. Tilbakegangen er bred, og viser seg igjen i alle næringsgruppene i utvalget, foruten «overnattings- og servicevirksomhet» og «jordbruk, skogbruk og fiske» som er preget av store sesongvariasjoner. Forventningsindeksens underindekser for sysselsetting, investeringer, lønnsomhet og etterspørsel går alle ned, hvor særlig forventninger om redusert lønnsomhet bidrar til å trekke indeksen ned.

I foregående Vestlandsindekser har økende optimisme blant bedrifter med en større andel av omsetningen knyttet til olje- og gassrelatert virksomhet bidratt til å trekke den totale forventningsindeksen opp. I samme periode har utviklingen hos bedrifter skjermet for petroleumssektoren vært mer moderat. Dette har gjennom det siste året ledet til et lite gap i optimismen mellom bedrifter med høy eksponering mot petroleumsnæringen, og bedriftene som i større grad er skjermet fra næringen. I Vestlandsindeks 2/2019 ser vi det samme bildet, men med motsatt fortegn. Det er fremdeles bedrifter med høyere eksponering mot petroleumsnæringen som ser mest optimistisk på de neste seks månedene, men veksten i optimismen er avtakende. Bedrifter skjermet fra petroleumsnæringen rapporterer nå om en forventningsindeks på 64, mot 69 for bedrifter med mer enn 50 % av omsetningen knyttet til olje- og gassrelatert virksomhet. Tilsvarende tall fra forrige kvartal var henholdsvis 68 og 69. De samme trekkene viser seg igjen i resultatindeksen, hvor skjermet sektor rapporterer en resultatindeks på 61, mot 65 blant bedrifter med mer enn 50 % av omsetningen knyttet til olje- og gassrelatert virksomhet, mot tilsvarende tall på henholdsvis 62 og 64 ved forrige kvartals måling.

Forventningsindeks fordelt etter andel av omsetning i olje- og gassrelatert virksomhet

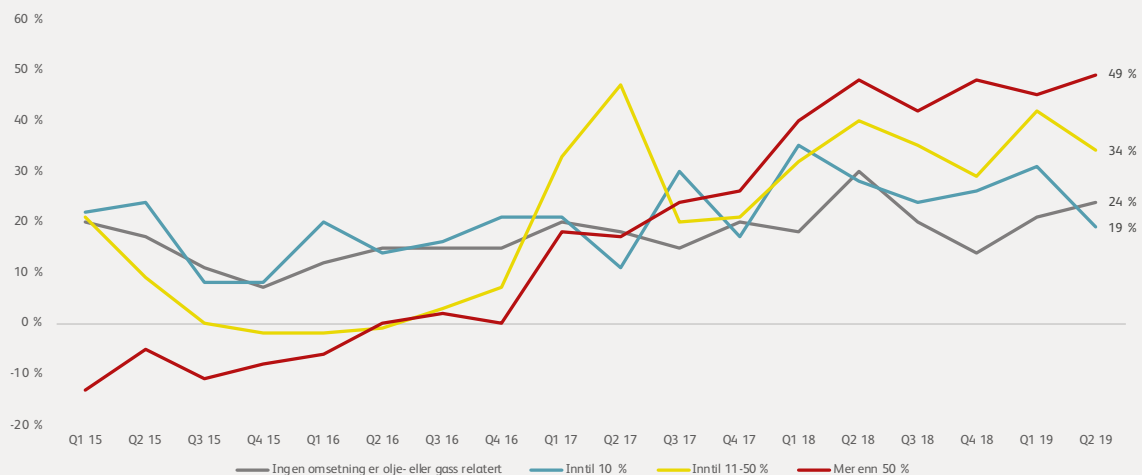
Syssetting

Resultatindeksens underindeks for syssetting holder seg stabil mellom 53 og 54 slik vi har sett det siste året, og ender på 53,2, ned fra 53,4 forrige kvartal. I foregående vestlandsindekser har det blitt signalisert at vi nærmer oss full syssetning på Vestlandet. Det bilde ser ut til å ha materialisert seg. Samtidig ser vi at forventningsindeksens underindeks for syssetting går noe tilbake for 2. kvartal og ender på 55,9 mot 57 forrige kvartal. Gjennom det siste året har vi observert en utflating i resultatindeksens underindeks for syssetting. Dette underbygger prognosene fra tidligere Vestlandsindekser om at vi har full syssetting på Vestlandet. Ikke siden 2013 har det vært mer krevende å få tak i kvalifisert arbeidskraft, melder Vestlandets bedriftsledere. Økende etterspørsel etter arbeidskraft i

et arbeidsmarked som ser ut til å være forbi full syssetting bidrar til økt lønnsvekst.

Særlig «overnatting og servering» venter økt syssettingsvekst det neste halvåret. Samtidig illustrerer Vestlandsindeks 2/2019 petroleumsnæringens viktighet for arbeidsplasser på Vestlandet. Fremdeles er det blant bedrifter med høyere andel av omsetningen knyttet til olje- og gassrelatert virksomhet som i størst grad venter økt syssetting. Netto andel som forventer å øke antall årsverk de neste seks månedene er 49 % blant bedrifter med mer enn halvparten av omsetningen knyttet til olje- og gassrelatert virksomhet, mot 24 % blant bedrifter skjermet for petroleumsvirksomhet.

Netto andel som forventer å øke antall årsverk neste seks måneder mot andel av omsetning knyttet til olje- og gassrelatert virksomhet

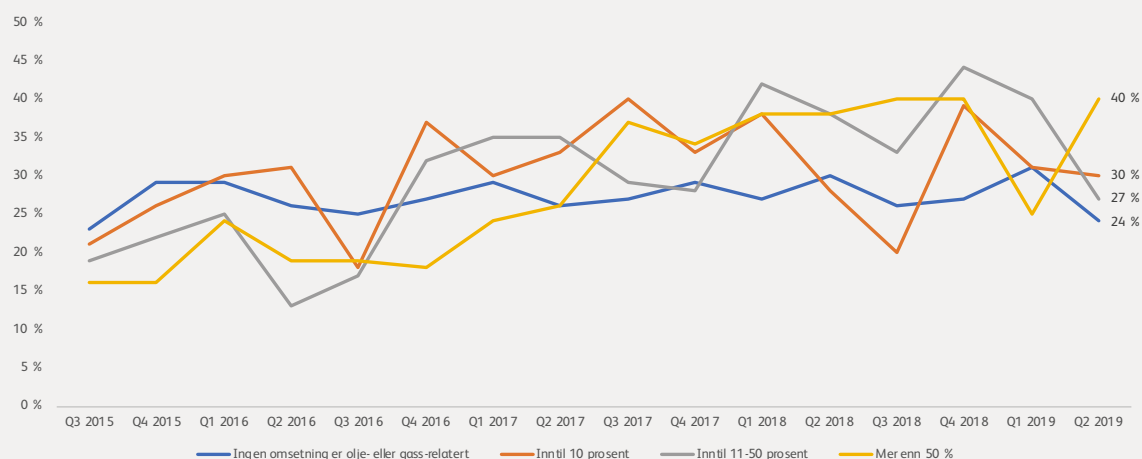
Investeringer

Resultatindeksens underindeks for investeringer går moderat fram i andre kvartal fra 55,9 til 56,1. Det er særlig «Industri, kraft og oljeutvinning» som melder om oppgang i investeringene.

Forventningsindeksens underindeks for investeringer går tilbake i 2. kvartal og ender på 56,6, ned fra 58,5. På bransjenivå er det bred nedgang, bortsett fra «industri, kraft og oljeutvinning» og «overnatting og servering», som melder om oppgang i forventningene til investeringer de neste 6 månedene. Oppgangen blant dem som

forventer økte investeringer de neste 6 månedene, er høyest blant bedriftene med størst tilknytning til olje og gass. 40 % av bedrifter med mer enn halvparten av omsetning knyttet til olje- og gassrelatert virksomhet melder om økte investeringer de neste 6 månedene. Det er blant bedrifter med noe og ingen andel av omsetningen knyttet til olje- og gassrelatert virksomhet som mest forventer lavere veksttakt i investeringer. Dette viser at petroleumssektoren fremdeles står foran et godt 2019, i tråd med den nylig oppdaterte oljeinvesteringsundersøkelsen for Q2 som ble oppjustert nylig.

Forventningsindeksens underindeks for investeringer mot andel av omsetning knyttet til olje- og gassrelatert virksomhet

Utvikling i regionene

Vestlandsindeks 2/19 viser en avtakende optimisme blant bedriftene på Vestlandet. Forventningsindeksen går ned i alle vestlandsfylkene, bortsett fra Sogn og Fjordane, som melder om økte framtidsutsikter.

Rogaland befester fortsatt sin posisjon som fylket med høyest resultatindeks, selv etter dette kvartalets tilbakegang. Hordalandsbedriftene sin optimisme går mest tilbake i dette kvartalet, mens bedriftene i de to nordligste vestlandsfylkene i snitt rapporterer høyere resultatvekst enn ved forrige kvartals måling.

Rogaland

Resultatindeksen for Rogaland går ned i 2. kvartal og ender på 62,9, ned fra 64,4 forrige kvartal. Med det befester Rogaland fortsatt posisjonen sin som vestlandsfylket med den høyeste resultatindeksen. Redusert etterspørsel, investeringer og sysselsetting bidrar til å trekke resultatindeksen ned, mens lønnsomhetsutviklingen trekker i motsatt retning.

Også forventningene i det sørligste av vestlandsfylkene går ned i 2. kvartal. Rogaland er fortsatt det mest

optimistiske av vestlandsfylkene, og oppnår i 2. kvartal 2019 en forventningsindeks på 67,1. Vi må tilbake til før oljebremsen for å se høyere verdier av forventningsindeksen for Rogaland. Likevel viser tilbakegangen i forventningsindeksen seg igjen i samtlige underindekser, hvor særlig forventning om redusert etterspørsel bidrar til nedgangen.

Hordaland

Bedriftene i Hordaland rapporterer i Vestlandsindeks 2/2019 om fallende resultatindeks, hvor resultatindeksen faller fra 62,5 forrige kvartal, til 60,3. Det er særlig lønnsomheten som bidrar til nedgangen. Ser man det siste året under ett, har resultatindeksen for Hordaland gått tilbake til nivåer fra 2018.

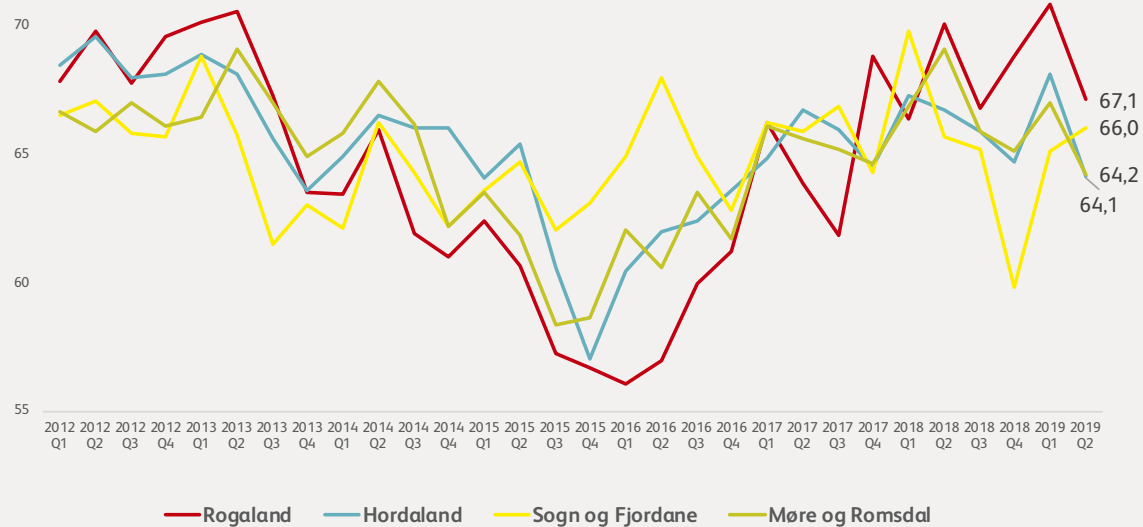
Forventningsindeksen for hordalandsbedriftene snur trenden fra de tre foregående kvartalene og går i andre kvartal markant ned til 64,1, mot 68,1 i første kvartal 2019. Samtlige underindekser viser negativ utvikling, hvor særlig forventninger om redusert lønnsomhet bidrar til fallet i optimismen.

Sogn og Fjordane

Resultatindeksen i Sogn og Fjordane går moderat opp i andre kvartal og ender på 61,8, opp fra 60,9. Oppgangen kommer som følge av høyere innskudd av sesongmessige variasjoner.

Forventningsindeksen stiger for andre kvartal på rad til 66 opp fra 61,8. Særlig forventninger om økt etterspørsel og sysselsetting for det neste halvåret bidrar til den sterke oppturen i andre kvartal.

Forventningsindeks for fylkene

VESTLANDSINDEKS.NO

